

Upravništvo Ljubljana Knaflijeva 3
— Telefon št. 3122 3123, 3124,
3125 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492
Podružnica Maribor Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455
Podružnica Celje Kurenova ulica 2.
— Telefon št. 190
Podružnica Jesenice Pri kolodvoru
št. 100
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42
Podružnica Ptuj: v hiši dr. Baum-
gartnerja

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflijeva ul. 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja "Jutra" iznaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.— po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglas po
tarifu.

Vlada Dragiša Cvetkovića

Zunanji minister je poslanik dr. Cincar-Marković

Predsednik vlade je obenem notranji minister — Ministra dr. Krek in Snaj sta ostala tudi v novi vladi — Prosvetni minister je Čirić, finančni dr. Djuričić

BEOGRAD, 6. februarja. AA. Nova vlada je sestavljena takole:

predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve DRAGIŠA CVETKOVIĆ,
premetni minister dr. MEHMED SPAHO,
prosvetni minister STEVAN ČIRIĆ,
gradbeni minister dr. MIHA KREK,
minister brez listnice dr. DŽAFER KULENOVIĆ,
minister vojske in mornarice armijski gen. MILJUTIN NEDIĆ

minister brez portfelja ANTE MAŠTROVIĆ,
minister brez portfelja FRANC SNOJ,
minister za zunanje zadeve dr. ALEKSANDER CINCAR MARKOVIĆ,
pravosodni minister dr. VIKTOR RUŽIĆ,

minister za trgovino in industrijo JEVREM TOMIĆ,
**minister za pošto, telegraf in telefon JOVAN ALTI-
PARMAKOVIĆ,**

minister za gozdo in rudnike LJUBOMIR PANTIĆ,
minister za poljedelstvo inž. NIKOLA BESLIĆ,
finančni minister dr. VOJISLAV DJURIČIĆ,
**minister za socialno politiko in narodno zdravje
MILOJE RAJAKOVIĆ,**
minister za telesno vzgojo DJURA ČEJOVIĆ,
minister brez listnice dr. BRANKO MILJUŠ.

Vsi ministri v novi vladi so senatorji ali nar. poslanci razen štirih. Vojni minister Nedić je armijski general, zunanji minister dr. Cincar-Marković je bil doslej naš poslanik v Berlinu, finančni minister dr. Djuričić pa upravnik Hipotekarne banke. Pravosodni minister dr. Ružić je bil več let ban savske banovine in je bil šele nedavno upokojen.

Republikanske čete se umikajo na francoska tla

Umik čez mejo se je začel včeraj popoldne in bo končan danes opoldne

Perpignan, 5. febr. br. V enem ali dveh dneh bodo nacionalisti zavzeli nedvomno tudi še preostale republikanske okraje v Kataloniji. Republikanska vojska se je že pričela umikati preko Pirenejev. Vlada je za stila Figueras. Na desetstisoče beguncev prehaja na vseh prelazih preko meje. Vse potujejo od Perpignana do španske meje je prenapolnjeno z begunci.

Davi so se na francoski meji pojavili prvi španski republikanski generalstabi. General Vagilde se je sestel s francoskim obmejnim vojaškim komisarjem polkovnikom Vidalem. Dogovorila sta se o prehodu republikanske vojske čez mejo. V smislu tega dogovora so pričeli prihajati že popoldne prvi oddelki republikanskega topništva preko meje. Sporazum med vojaškima zastopnikoma obeh držav je bil dosežen v tem smislu, da bo republikansko vojaštvo na francoskem ozemlju takoj razoroženo in razmeščeno po koncentracijskih taboriščih. Oni vojak, ki bi hotel prestopiti na nacionalistična tla, bodo poslani v San Sebastian.

Skoraj istočasno s topništvom so se na meji pojavili prvi oddelki tehničnih čet in pehote. Umik republikanske vojske preko francoske meje poteka v popolnem redu. Bržkone bo trajal še vso noč in še jutri dopoldne.

Preko meje je v pretekli noči prispel tudi predsednik španske republike Azana s svojim spremstvom. V Perpignanu je zahteval potni list, da bi lahko nadaljeval pot v Pariz. Z njim so se pripeljali v Perpignan tudi predsednik katalonskega generalitad Companys, predsednik baskovske vlade Aquirre, ki se je šele nekaj dni mudil v Kataloniji, ter prezidentovo spremstvo.

O usodi ministrskega predsednika Negrina in ostalih članov vlade ni nikakih zanesljivih vesti. Po nekaterih verzijah so

davi na vsežgodaj z letali odpotovali v Madrid odnosno v Valencijo, po drugih pa se šele mude v Kataloniji. Zunanji minister Del Vayo se je davi vrnil v Katalonijo, a le za nekaj ur. V Francijo se je potem pripeljal s poslednjimi tovornimi avtomobili z umetninami iz katalonskih muzejev. Avtomobili so iz Perpignana krenili takoj dalje proti Lyonu in v Švico.

Perpignan, 5. febr. br. Predsednik katalonske generalitad Companys in baskovski ministrski predsednik Aguirre sta prejela potni lista in sta odpotovala iz Perpignana. Novinarjem nista hotela dati nikakih informacij o smeri in cilju svoje poti.

Bayonne, 5. febr. AA. Sredi je preko mednarodnega mostu pri Irunu prišlo v

Spanijo 1200 republikanskih miličnikov, ki so pripadali katalonski vojski. Prevažalo je miličnike navdušeno pozdravilo.

Cerbera, 5. febr. br. Pet francoskih letal se je davi trikrat pojavilo nad francoskim ozemljem. Francosko protiletalsko topništvo jih je takoj pričelo obstreljevati. Tudi republikanski protiletalski topovi so streljali na letala, ki so se morala vsakokrat naglo umakniti proti jugu. Pri obstreljevanju je en španski republikanec eksplodiral. Trije topničarji so bili hu. do ranjeni in eden izmed njih je popoldne podlegel ranam.

Carassonne, 5. febr. br. Opoldne je na tukajšnjem letališču pristalo 24 vojaških letal, ki so pribežale iz Katalonije v Francijo.

Francove čete so zasedle Seo de Urgel pri Andori

Ob sredozemski obali so se približale luki Palamos

Perpignan, 5. febr. AA. Po vestih iz Andore so predstraže Francove vojske ob 9. dopoldne vkorakale v Seo de Urgel. Razširjeni so tudi glasovi, da so Francove čete vkorakale v Figueras.

Salamanca, 5. febr. AA. Glavni štab Francovih čet na katalonskem bojišču poroča, da so nacionalistične čete zavzele kraje Lanu, Santa Cre de Guje, Sorelo, La Greva, San Hipolito de Voltrega, Saturnino de Voltrega, Roda Vilavi, Sandamar, Aguaviva, Cornela de Selva, Perelo, San Saturnino de Ososmor, Espinvelvas, Arbustias, Casa de Selva, Santa Cristina in Deal. Francove čete so oddaljene 3 km od

Palamosa ter se na drugi strani približujejo mestu La Bisbal.

Poročilo generalnega štaba nacionalnih čet tudi pravi, da je del Gerone popolnoma uničen zaradi požarov in eksplozij, ki so jih povzročili republikanci. Republikanci so pred prihodom nacionalnih čet prisilili prebivalstvo zapustiti mesto.

Mesto Figueras izpraznjeno

Perpignan, 5. febr. br. Francove čete so davi zavzele gorski masiv Monceny, sedaj prodirajo iz Berge vzdolž pirenejske meje proti vzhodu. Doslej niso nikjer našli na kak resnejši odpor. Severno od Sea de Urgel so jih nekaj časa republik.

kanci zadrževali, a le toliko, da so se lahko njihovi ljudje umaknili na področje republike Andore. Po nekaterih vesteh so jim nacionalisti sledili tudi tja in zavzeli andorsko vas Santa Julia. Pod Siero del Cadi so zavzeli trdnjavo La Pobla de Leuet, kjer so jih skušali republikanci zadržati, ker se je umikalo po cesti iz Ripolla proti Puigcerdri na francoski meji večje število beguncev. Republikanci so res vzdržali do opoldanskih ur tako, da so se lahko begunski transporti umaknili proti severu.

Po še nepotrjenih vesteh so popoldne nacionalistične prednje straže prodrele tik pred Figueras, ki so ga ves dan neprestano napadala Francova letala. Že sredi je prebivalstvo zaradi silnih letalskih napadov skoraj do črta evakuiralo mesto. Dopoldne so zapustili mesto poslednji prebivalci, ki so jih Francova letala obstreljevala s strojnimi. Več sto ljudi je bilo ubitih in ranjenih.

Francoska pogajanja z generalom Francom

Burgos, 5. febr. AA. Bivši francoski minister senator Berard je imel včeraj razgovor z generalom Jordanom, znanim ministrom nacionalistične Spanije. Po sestanku je Berard izjavil novinarjem, da je zelo zadovoljen s sprejemom. Razgovor Berarda z Jordanom je prisostvoval tudi načelnik kulturnega oddelka ministrstva za zunanje zadeve Teixidor Berard bo odpotoval nazaj v Francijo v sredo ali četrtek.

Pariz, 5. febr. AA. Zunanji minister Bonnet je sprejel včeraj dvakrat angleškega poslanika sir Erica Phippsa, s katerim je razpravljal o vprašanju španskih beguncev ter diplomatskih odnosov med zapadnimi državami in nacionalno Spanijo v zvezi s potovanjem senatorja Berarda v Burgos.

Sklepi velikega fašističnega sveta

Italijanski prostovoljci se ne bodo umaknili iz Španije pred popolno Francovo zmago

Rim, 5. febr. k. Sredi ob 22. se je v Beneški palači sestel veliki fašistični svet, za čigar sejo je vladalo v vseh mednarodnih političnih krogih veliko zanimanje, ker so napovedovali, da bo Mussolinijev govor pomenil zaključek priprav na novo akcijo totalitarnih velisil. ki se je pričela s francosko-italijanskim sporom padcem Barcelone in začel Hitlerjevim govorom v državnem zboru. Seje se je udeležilo vseh 24 članov sveta.

O njej je bil davi izdan komunike, ki pravi:

Min. predsednik je poročal o splošnem mednarodnem položaju. Veliki fašistični svet je njegovo poročilo sprejel na znanje z velikim odobravanjem. Zunanji minister je podrobno očrtal italijansko zunanjo politiko in je njegovo poročilo min. predsednik deloma komentiral. Veliki fašistični svet je nato sprejel naslednje sklepe:

Veliki fašistični svet je z globokim zadovoljstvom sprejel na znanje govor, ki ga je imel vodja nemške države ob šestih obletnici prevzema oblasti, v katerem je ponovno poudaril politično, idejno in vojaško solidarnost ki veže fašistično in narodno-socialistično revolucijo ter bodočnost obeh narodov.

Veliki fašistični svet, ki se je sestel na dan ki je bila z okupacijo Gerone osvobodena vsa Katalonija barbarskega boljševskega zatiranja, navdušeno pozdravlja ju-

naške španske in legionarske bojovnike, ki so solidarno dosegli zmago in sporoča vsem, da prostovoljne fašistične sile ne bodo zapustile bojišča, dokler borba ne bo končana, kakor se mora končati s Francovo zmago.

Nato so razpravljali o 20. obletnici fašističnih vojnih organizacij. Glede na to je fašistični svet sklenil, da se ob tej priliki izpolni vsa socialna zakonodaja.

Končno so razpravljali o zaključnih računih o državnem gospodarstvu v l. 1937-38. Seja je trajala dobre tri ure. Veliki fašistični svet se bo prihodnjič sestel v petek.

Nj. Vis. kneginja Olga odpotovala v Atene

Beograd, 5. febr. AA. Nj. Vis. kneginja Olga je odpotovala sredi ob 23.48 s svojimi sestrami vojvodinjo Kentoko in grfico Tering iz Beograda v Atene, kjer bo prisostvovala zadržnici ob obletnici smrti svojega očeta grškega princa Nikole.

Ley v Londonu

Berlin, 5. febr. br. Danes je odpotoval v London vodja nemške delavske fronte Ley. Kakor zadržujejo, se bo v Londonu sestel tudi s Chamberlainom.

Grozote vojne na Kitajskem

Japonska letala so bombardirala mesto Huajang ter pobila okoli 500 ljudi

Cungking, 5. febr. br. Včeraj dopoldne je 18 japonskih letal napadlo Cungking. Na pad pa se jim je izjavilo, ker so jih tik pred mestom sprejela kitajska letalska letala in jih po kratki borbi pognala v beg. Umaknila so se v drugi smeri proti Huajangu ter mesto bombardirala. Japonske letalske bombe so povzročile strašno razdejavanje. Letala so odvrkla na mesto 500

bomb, med njimi mnogo zažigalnih, tako da so na več krajih v hipu nastali požari, ki so povzročili ogromno škodo. Okrog 500 ljudi je bilo ubitih in ranjenih. Na tisoče Kitajcev je takoj po napadu pričelo bežati iz mesta. Kljub mrazu so prebili vso noč na prostem v mestni okolici. Japonci so v Huajangu razdejali bolnišnico, tiskarno in uredništvo treh listov ter visoko šolo.

Sporazum Mehike s Severno Ameriko

Washington, 5. febr. br. Sredi je imel mehiški poslanik v Washingtonu daljši razgovor s predsednikom Rooseveltom. Razgovora se je udeležil tudi državni podčelnik Wel's. Kakor poročajo listi, gre za likvidacijo spora ki je nastal med Mehiko in Zedinjenimi državami sredi preteklega leta, ko je mehiška vlada podzvalila petrolejske vrelce, ki jih je dotlej eksploatiral ameriški in angleški kapital. Kakor zatrjujejo, je razgovor potekel zelo ugodno in je pričakovati, da bo v kratkem skle. njen sporazum.

Dr. Maček v Samoboru

Zagreb, 5. febr. br. Dr. Maček ki se je včeraj pripeljal iz Kupinca v Zagreb kjer je konferiral s svojimi ožjimi sodelavci je bil danes v Samoboru. Prisostvoval je poroki nekega svojega ožjega prijatelja.

Petrolejski magnat Deterding umrl

St. Moritz, 5. febr. AA. Tu je nenadoma umrl znan petrolejski magnat Henry Deterding, star 72 let. Oče pokojnega je bil naveden mornar. Ostal je sirota že v 6. letu. Služiti je začel v neki večji amsterdamski banki, vendar pa je kmalu odpotoval v Nizozemsko Indijo, kjer je organiziral podružnico banke. Njegova mednarodna kariera se je začela l. 1901., ko je postal generalni direktor te banke. Posrečilo se mu je koordinirati nizozemske petrolejske družbe, ki so imele že takrat 40.000 delavcev. L. 1920. je bil imenovan za plemiča. Po vojni je postal eden najboljših znanih evropskih finančnikov. Stanoval je izmenično v Londonu, Haagu in Amsterdamu.

Zemumski: Delno oblačno na severu in v glavnem jasno na jugu. Zjutraj bo v dolinah megla. Temperatura se bo dvignila.

Sto petdeset let

Izmed jubilejev letošnjega leta je menda samo eden tako širok, da ga ni treba vtesniti zgolj na določeni datum: je to sto petdesetletnica začetka francoske revolucije l. 1789. Obletnice zgodovinskih dogodkov imajo podoben smisel, kakor obletnice znamenitih posameznikov; medtem ko nas druge silijo k tihi primerjavi med njihovo veličino, njihovimi idejami in stvaritvami in našim lastnim življenjem, nas obletnice zgodovinskih dogodkov opominjajo k primerjavi naše dobe s tedanjo. V zrcalu davno minulih dogodkov skušamo ugledati obraz lastne dobe in jo tako bolj razumeti: to je smisel slehe: nega zanimanja za preteklost, če nismo raziskovalci ali poklicni strokovnjaki.

Velika francoska revolucija, ki jo je v teku l. 1789 začelo pariško ljudstvo, je nedvomno eden tistih zgodovinskih pojavov, ki so vredni, da jim posvečamo trenutke razmišljanja sredi vrveža današnjega sveta in na trdih tleh njegove stvarnosti. Kajti kamen, ki je bil pred sto petdesetimi leti vržen v valove zgodovine, je povzročil kolobarje, o katerih sodijo, da še danes niso dosegli svoje skrajne meje. O nobenem zgodovini. pojavu ni bila po svetovni vojni tolikokrat beseda ob vseh mogočih prilikah in v najrazličnejših zvezah, kakor prav o francoski revoluciji. Včasih se je zdela, da se njeni spori neugnano nadaljujejo v naših dneh; neštete polemike med ideološkimi tabori so bile neredkokrat tako zabeljene s primeri iz njene dobe, z imeni njenih voditeljev in s citati njihovih nazorov, kakor da bi preteklo med njo in našimi dnevi komaj kakšno desetletje. Nekateri so njen vpliv na moč povečevali in pisali tako, kakor da bi se bili morali vsak dan v spominu pokloniti akterjem velike vstaje in jim izreči zahvalo, da smo lahko spoznali nekolično več svobode, pravice in človečnosti. Drugi so jo s podobno vztrajnostjo devali v nič in opozarjali na nevarno seme njenih zmot in zablod, ki da še klije po vsem današnjem svetu.

Kakorkoli je že, polemika o njenih dejah in smotih je še vedno živa: plamen, ki je bruhnil na dan l. 1789, ni niti po sto petdesetih letih do kraja pogasjen, da ne zdi se niti žerjavica v pepelu. Vse kaže, da je v tem kaj več kakor zgodovina, več kakor vonj zapršenih arhivov, vsebina šolskih čitank in snov za poljudne zgodovinske spise in ljudska predavanja. Morda je prav to zadosten povod, da se letos pogostje spominjamo francoske revolucije.

Po tolikih srečanjih z njenimi spomeniki, sledovi in zgodovinskimi dokumenti v pariškem mestu in v mnogih njegovih muzejih se mi je bilo primerno, da sem se nekega dne znešel s spominni njenega sodobnika in s svežim listom pariškega dnevnika v majhnem, slikovitem parku sredi Palais-Royal. Nič posebnega ni bilo v tem pariškem popoldnevu, ki sem ga bil predsedal na klopi parka; vzlic temu mi ostane nepozaben. Zakaj samo naključje je bilo notelo, da sem prebral knjižico spominov na začetke francoske revolucije nekaj korakov od tistega mesta, kjer se je formalno sprožila. Samo po naključju je prav tistega dne izšel v listih govor enega izmed evropskih diktorjev, ki je ostro napadal francosko revolucijo in stavil današnji čas v neomirljivo nasprotje z njenimi deklaracijami.

Iz teh naključij je nastalo zame doživetje posebne vrste, ki zagrabljuje človeka samo na tistih mestih, kjer je imela zgodovina narodov eno svojih izhodišč. V parku Palais-Royal je bil čisto naveden pariški popoldan, s soncem, s senco pod drevjem, s šumenjem fontan, z glasovi igrajočih se otrok in oddaljenim hrupom vele mestnega prometa. V moji domišljiji pa je spomenik Camila Desmoulinsa tik pred menoj, prav na onem mestu, kjer je bil sprožil gibanje velike revolucije, na mah oživel; zdela se mi je, da okrog mene raste množica obrazov in da mladi advokat in žurnalst pravkar trga s kostanja vejico, da si pripravi prvo revolucionarno kokardo; še malo in množica se bo zganila, svet bo vzvaloval in zgodovina bo jela pisati novo poglavje... Zdrnil sem se kakor v vročnem nemiru; Desmoulinsov spomenik je gledal skozi veje in fontane in tiho šumljala o minljivosti časa, ki pada kakor kapljice na dno, izvini v globinah, da se potlej zonet očiščen in nov vrača v sij sončnih žarkov...

Nič ni subjektivnejšega kakor tako doživetje in vendar se mi zdi, da mi je v tistih urah čitanja v parku Palais-Royal stopila francoska revolucija mnogo bližje kakor kadarkoli prej. Na enem izmed avtentičnih mest njene velike drame sem doživel v domišljiji njen življenjski dih. Poslej se me večkrat vračal prav tja in če le morože bližje Desmoulinsovega spomenika in vedno s štivom o nji: za njo in proti nji.

Drevi ob 20. koncert Lajovčevih skladb v Filharmoniji

20 letnica slovenske Filharmonične družbe

Velike zasluge njenega predsednika dr. Antona Lajovca — Družba obstoji že iz l. 1702 in je bil večerjšnji občni zbor dvestosedemtrideseti

Ljubljana, 5. februarja. Sinoči je bil v Hubadovi dvorani v Glasbeni Matci redni letni občni zbor ljubljanske Filharmonične družbe, ki ga je vodil njen dolgoletni zaslужni predsednik skladatelj sodni svetnik dr. Anton Lajovca. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano ter je ves čas zborovanja vladalo med zborovalci najlepše soglasje.

Izbrano poročilo o delovanju društva v preteklem letu je podal društveni tajnik g. Avgust Pertot, ki je v svojih izjavah posegel nekoliko tudi v zgodovino te častitljive družbe glede na dejstvo, da baš te dni praznuje dvajsetletni jubilej začetka druge dobe, ki ji je prinesla temeljite izpremembe. Ta občni zbor družbe, ki je bila ustanovljena l. 1702 in je sprva zbirala v svoji sredi Nemce in Slovence dokler se je zadnja leta pred prevratom niso povsem polastili Nemci, je bil po številu dvestosedemtrideseti. Če pomislimo, da poteka zdaj obstojek kulturne in narodne ustanove šele iz dobe našega preporoda, lahko pravično presodimo, da je zgodovina te družbe, ki je v kulturnem svetu sploh kot ena izmed prvih podobnih družb gojila visoko glasbeno umetnost, vsekakor redko častitljiva. Zaznamuje pa družba na svoji življenjski poti ločnice, ki deli njeno življenje v dve dobi: v prvo, ki so ji bili temeljni krantstvo in nezavedno slovenstvo v času ko se je na našem narodnem telesu občutno čutili germanski pritisk z izrazitim in pravi škupuloznim nemštvom, potem pa v drugo dobo, ki je bila porojena v prevratnih spremembah političnih meja in ki je dala družbi pečat slovenstva z vitalno dinamiko, prežeto z našimi naravnimi zahtevami.

Glavno zaslugo za to duhovno preusmeritev družbe ima njen predsednik skladatelj dr. Anton Lajovca. Zato bo teh dvajset let uspešnega in intenzivnega dela Lajovca na čelu družbe moral kulturni zgodovinar z vso upravičenostjo zaznamovati kot Lajovčev dobo. V imenu vseh se je g. tajnik zahvalil predsedniku Lajovcu za doslednost in vztrajnost, s katero je družbo spravil v domače vode.

Na kraju je g. tajnik poročal še o delovanju družbe v pretekli poslovni dobi. Kakor vsa leta prej je tudi preteklo leto v polni meri izpolnjevalo svoje velike naloge za naš napredek na glasbenem področju, obenem pa je tudi vestno skrbela za svojo dobro finančno podlago na kateri šele more prav izpolnjevati kulturne naloge. Družba šteje skupno 128 članov. Tajniškemu poročilu je sledilo poročilo blaginjskega inž. arh. Blatnjaka, ki je pokazalo zadovoljivo stanje blaginje. Nato pa je nadzorni odbor predlagal razrešnico vsemu odboru, ki je bila tudi soglasno sprejeta. Med slučajnostmi je bilo sklenjeno, da se za nadalje ostanke iste pristopnine, članarine in ustanovnine. Ker je bil s tem dnevi red obnega zbora izčrpan — volitve bodo šele prihodnje leto — je predsednik zaključil zbor.

slučajnosti, med njimi neznatna sprememba pravil in drugo. Zvečer so se člani in njih prijatelji ponovno zbrali v Mikličevi

Ljubljana preko nedelje

Ljubljana, 5. februarja

Letošnji predpust je precej dolg, saj pade Kurentov god šele na 21. februarja, pa vendar vsa naša društva in organizacije hita s svojimi prireditvami, da jih čim prej spravijo pod streho, zlasti pa okoli prvega, ko je še nekaj ovenka v žepu. Zato

je sinoči Ljubljana plesala in rajala

na vseh koncih in krajih. Povsod so bile vesele predpustne zabave, veselice in priredive, povsod je odmeval vesel smeh, ki nam je v teh skrbih polnih dneh kar v utroho in več ko potreben. Večja prireditve je bila ples Jadranske straže na Taboru, o katerem bomo še prinesli poročilo. Dobro so se imeli legionari na svojem plesu v Delavski zbornici, banovski uslužbeni in upokojenci pa so se zabavali na svojem večeru v dvorani hotela »Metropol«. Prijatelji Sokola III. so se zbrali na valčkovem večeru ob Jadrano v Sokolskem domu na Tyrševi cesti, vesel živžav pa je bil tudi pri absolutnih državnih urgovskih šol v Trgovskem domu. Danes zvečer pa je bila še sokolska maskarada v Štepanji vasi.

Današnja nedelja je bila lep zimski dan, ki je zvalila smučarje v planine. V Ljubljani pa na krajše prehode, kjer je podnevi solnce kar prijetno prigrevalo, čeprav se je gibala temperatura zjutraj med 5 in 8 stopinjami. Po dolgem omozi je prišla na račun ljubljanske mladice, kajti Ilirija je odprla svoje drsališče pod Cerkovnim gradom, tako da je bilo tudi tam prav živahno.

Tramvaj jo je udaril v glavo

Popoldne je šla po Starem trgu 28letna služkinja Marija Jenčeva. Sredi trga, kjer je pločnik najozji, je hotela prehiteti nekega pasanta, v svojo nesrečo pa ni slisala ali pa ni videla prihajajočega tramvaja, in ko je stopila s pločnika na cesto, jo je voz butnil z vso silo v glavo, da je odletela na pločnik. Takoj so jo morali prepeljati v bolnišnico, kjer so ugo ovili, da ima prebito lobanjo in je njena poškodba prav resna.

Še dve nesreči

Na Bleiweisovi cesti tik pred Narodnim domom je neki vojaški kolezar podrl 25-

dvorani, toda ne več k zborovanju, temveč k prosti zabavi in tovariškemu pomenku.

letno prodajalko Milko Kočevarjevo, zapošljeno pri trgovcu Pavlu. Poškodovana je bila na glavi in se je morala zateči v bolnišnico. — Z Jesenic pa so prepeljali v bolnišnico 33letnega delavca Alojzija

Škof Gnidovec na mrtvaškem odru

Ljubljana, 5. februarja

Pokojnega škofa Janeza Gnidovca so v soboto popoldne uslužbeni mesnega pogrebnega zavoda prepeljali iz Leonišča v škofijo, kjer so ga položili na mrtvaški oder. Tam leži zdaj pod visokim baldahinom v škofovskem ornatu, ob strani pa

Gregorica, zaposlenega pri podjetju Slograd, ki ga je večerj zasul plaz zemlje in mu nalomil desno nogo.

Požar na Grmadi

Kakor običajno ob lepih nedeljah sta bili tudi danes šmarna gora in sosedna Grmada polni izletnikov, ki so se radovali lepega zimskega dne in krasnega razgleda. Pozno popoldne pa je nenadno nastal na Grmadi gozdni požar. Bržkone je nekdo izmed izletnikov v neprevidnosti vrgetil cigareto ali pa gorečo vzgialico v suho listje in ga zanetil.

Slovenski sodniki so zborovali

Ljubljana, 5. februarja

Danes popoldne je bil v glavni razpravi dvorani ljubljanskega okrožnega sodišča izredni občni zbor dravske sekcije Društva sodnikov krajevne Jugoslavije. Udeležilo se ga je izredno lepo število članov. Na dnevnem redu je bila samo delna sprememba pravil, ki jo je narekovala nova uredba glede poslovanja raznih človekoljubnih in podpornih ustanov. Ker se ta uredba tiče predvsem naših stanovskih pogojev, je bilo za primer bolezni ali smrti članov, je govorila, da njena dočlenitev zadeva v živo mnoge naše stanovske organizacije. Razumljivo je, da je tudi med sodniki vladalo veliko zanimanje za to, kaj bo občni zbor sklenil za bodoče.

Zborovanje, ki ga je vodil predsednik slovenske sekcije sodnikov dr. Štemphar, je bilo prav živahno, saj so zborovalci zelo vneto posegali v debato in povedali marsikaj tehtnega. V kratkih besedah je že predsednik v svojem uvodnem govoru pojasnil, za kaj prav za prav gre, teme-

ljito pa je na podlagi izkušenj, ki jih je imelo društvo od svoje ustanovitve dalje v prvih povojnih letih, pojasnil potrebe za bodočnost blaginjskih društev dr. Rupnik. Društvo šteje danes 358 članov in daje v smislu posebnega pravilnika svojim članom potrebna posojila, po smrti članov pa izplačuje njihovim družinam po 12.000 din posmrtnine. Nova uredba, ki je nedavno izšla in mora stopiti po preteku treh mesecev v veljavo, pa spravlja te fondne v resno nevarnost. Zato je odbor društva, ki je že takoj po objavi uredbe stopil v stik z nad tridesetimi enakimi ogroženimi in enako nezadovoljnimi društvi in nastopa skupno z njimi v akcijah proti uveljavljanju te uredbe, sklical današnji izredni občni zbor, kjer so se zborovalci sporazumeli za nadaljnjo pot in soglasno prišli do zaključka, kako jim je zavarovati stanovske interese.

Fo obširnih pojasnilih s. o. s. dr. Žigona je bil na kraju s 154 proti 17 glasovom sprejet predlog društvenega odbora, ki ga je v imenu odbora stavil tajnik dr. Štrkelj.

Čez dva tedna najdena utopljenka

Vavta vas, 5. februarja.

Kakor je »Jutro« že poročalo, je 20. januarja v Vavti vasi ob Krki prala perilo Marjana Beletova, ki je bila boleha in ji je večkrat prišlo slabo, da je padla v nezavest. Tako jo je tudi pri pranju perila

ob narasli Krki napadla slabost, da je omahnila v deroče valove. Vse iskanje je bilo doslej brezuspešno, šele na svečnico popoldne so našli njeno truplo nedaleč od kraja, kjer je padla v vodo, v kotlini, kamor jo je bil potegnil vrtinec. Zalostno je pri nesreči še to, da leži njena omožena sestra, mati treh otrok, hudo bolna za jetiko v bolnišnici, kjer se bori s smrtjo.

Naše gledališče

DRAMA

Ponedeljek, 6. Ob 15. Snegulčica. Brezplačna mladinska predstava.

OPERA

Ponedeljek, 6.: Zaprt.

Pretep. Iz Most pri Zirovnici nam na zadnjeve v soboto 28. januarja zvečer sem podpisani Noč Ivan, posestnik in tovarniški delavec iz Most bil v Matičevi gostini v Mostah v družbi s Triplatom Janezom, Dežmanom Slavkom in Matičem Evgenom. Igrali smo tako zvani durak ne meneč se za to, kaj se je godilo med ostalimi gosti. Pri nekem prepriju je nekdo raztrgal površnik Pretnarju Ludviku. Ta je kmalu potem pristopil k meni in mi rekel: »Ti si raztrgal moj površnik ter si bil v mene. Rekel sem mu, naj me pusti pri miru, ker nisem imel nič opravka z vso rečjo. Takoj nato vasa šla s Triplatom ven, da bi šla domov. Zunaj sem stopil ob stran ceste, da je šel mimo mene naprej Pretnar. Zatem sva se s Triplatom vrnili v gostilno, da se izognemo morebitnemu prepriju. Čez nekaj časa sem skrivaj šel iz gostilne, ker sem hotel domov. Za menoj je prišel Pretnar ter me je brez povišja podrl na tla in me začel tepati, in tako sem v silobranu ranil Pretnarja. Vse to lahko s pričami dokazem. O neki ljubosumnosti pa ni govora. Bila sploh nista v sovraštvo. Noč Ivan.

Zmagovita pot čeških filmov

Ob ljubljanski premieri »Križa ob potoku«

Izbira čeških filmov, ki jih v Ljubljani predvaja kino »Union«, je pokazala doslej tako srečno roko, da je vsak dosedanji češki film najboljša propaganda za nadaljnega. Film kakor »Moryšac«, »Hordubal«, »Pater Vojteh«, »Poročnik Repkin« in drugi so ne le s svojo zanimivo in vedno kvalitetno vsebino, marveč tudi s svojo že kar odlično tehnično opremo prepričali vsakega prijatelja dobrih filmov, da lahko češka filmska produkcija uspešno tekmuje s filmi velikih narodov. To neizpodbitno dejstvo je že samo, ne glede na druge, zlasti kulturno politične ozire, najučinkovitejši razlog, da posvečamo češkim filmom posebno pozornost.

Tudi film »Križ ob potoku«, ki ga pravkar predvajajo v »Unionu«, ne zaostaja v nobenem pogledu za svojimi predhodniki. Iz spisov starejših čeških pisateljice Karoline Světlé (1830—1899) je znameniti praški režiser Miroslav Jareš srečno izbral mikavno snov romana »Križ ob potoku«, ki obravnava življenje starih čeških kmečkih rodbin. Rod Potokovih zadnje prokletstvo in njegovi potomci so čudni ljudje, ki radi uhajajo na stranpota. Vzlic temu se vrla Evčka, inteligentna, srčno dobro dekle iz premožne kmečke hiše, omoži na dom Potokovih. Njen mož Štepan je izprva dober in se zvesto oklepa doma, pozneje pa ga »pohvarjena kri« Potokovih zvabi na stranpota. Zaplete se v ljubezenski odnos s krmčarjevo hčerjo in naposled požene kot stranpota kvartoprec vse imetje na boben. Vrla Evčka mnogo trpi, vendar upa, da bo s svojo vztrajnostjo in ljubeznijo pre-

magala hudo krki svojega moža in odrešila rodbino njenega prokletstva. Zaradi tega se odpove ljubezni do svojega svaka, ki jo ljubi iskrenoje kakor Štepan. Naposled se sicer ponosna Evčka poniza tako daleč, da gre k Štepanovi ljubici in jo prosil, naj ji vrne moža. Evčkina srčna čistost in dobrota preneha megle prokletstva in zgoda izzevni v novo, srečno harmonijo razrušenega zakona.

V okvir te zgodbe je režiser učinkovito vpletel motive iz ljudske življenja (ples v kresni noči, ženitovanje i. dr.) in jim dal ljubko ozadje češke pokrajine z njenimi polji, logi in travniki. Nosilci glavnih vlog Jirina Štepaničkova kot Evčka in Vitěslav Vejražka in Mirko Eliáš so tudi pri nas že tako znani, da jim ni treba peti slovesov. Film »Križ ob potoku« je skratka krasna filmska pesnitev o kmečki zemlji in kmečkem rodu ter o zmagi dobrote nad zlom: film, ki te osvaja s svojo lepoto in ki ga ne boš zlahka pozabil.

POT DO SREČE

knjigo in ostale informacije dobite zastonj, ko se obrnete na poznane grafologa Armaha, Zajec.

81-37

Klišeje
UDRUGA VEČERJNE
JUGOGRAFIJA
Ljubljana, Marja 23

Prvorstni
trboveljski
PREMOG
brez prahu,
koka, suha drva
nudi
Pogačnik
BOHORICEVA 5,
Telef. 20-59.

Danes ob 16. uri nepreklicno zadnjikrat

KINO MATICA 21-24

ROBIN HOOD

po znižanih cenah 4.50 in 6.50 din. Predstavi ob 19. in 21. zaradi koncerta odpadeta!

30 letni jubilej organizacije železniškega uradništva

Ustanovljen je bil odsek za gradbo društvenega doma

Ljubljana, 5. februarja

Istočasno kot železniški upokojenci so danes popoldne zborovali v dvorani pri Mikliču tudi železniški uradniki. Občni zbor, ki je bil glede na 30letni obsto Društva jugoslovenskih železniških uradnikov jubilejen in se ga je udeležilo zelo lepo število članstva ljubljanskega oblastnega odbora, je ob 13. uri otvoril predsednik železniški svetnik Miro Bertoncelj. Glede na jubilej je občni zbor obiskal tudi zastopnik železniškega ravnavatelja načelnik občega oddelka dr. Ljudevit Ladiha. Nadalje so bili navzoči predsednik Lige slovenskih železniških uradnikov višji svetnik Josip Obad in delatci oblastne uprave iz Beograda in Zagreba, pa tudi zastopniki drugih strokovnih organizacij: gg. Duhovnik, Rože, Jurc in Umk, ki so družbo k 30letnici čestitali.

Predsednik se je v svojem poročilu ozrl daleč v zgodovino društva in njegove plogne 30letnega delovanja. Naglasil je, da je bilo društvo v času tujega gospodstva ustanovljeno l. 1909. v Trstu po vzu ratov Cehov in je v težkih letih stalno večalo število svojega članstva. Rastlo je tudi število njegovih podružnic. Vsakoljetne skupščine so bile manifestacije narodne ideje in stanovske zavesti. Izdajalo je tudi svoj stanovski časopis. Ker so nemški tovariški kmalu spoznali, da jim to društvo slovenskih uradnikov postaja nevarno posebno v Sloveniji, so začeli proti njemu ostro gonjo, pa jim je že v prvem letu svetovnega pokolja uspelo, da je bilo društvo po komaj parletnem delovanju razpuščeno, njegovi funkcionarji pa so bili premeščeni v povsem nemške kraje ali pa vpoklicani v vojske. Toda s prevratom je nastopila doba novega raznaha in nekdanji člani so se takoj spravili na delo, za obnovo društva. To jim je tudi kmalu uspelo. Odtlej se je na njegovo pobudo razporedila podčna stanovska organizacija na vso državo in danes so vsa društva povezana v Zvezi, ki ima izgrajene oblastne uprave že na vseh sedežih železniških direkcij.

Predsednikovemu poročilu, ki je bilo sprejeto s priznanjem, je sledilo poročilo tajnika g. Rudolfa Mejaka, ki je obsežno in izčrpno poročalo o delovanju društva v pretekli poslovni dobi. Podrobnejša poročila je odbor objavil sproti že v svojem stanovskem glasilu. Iz tajnikovega poročila je bil izhajalo, da je bila društvena delavnost zelo vsestranska na splošno zadovoljstvo članstva. Predsednik oblastnega odbora je izdelal predloge za zelo željeno spremembo novega zakona o državnem prometnem osebnju. Tega novega

zakona še ni in tudi ni znano, kdaj bo izšel, pa koliko bodo v njem upoštevani predlogi društva. Oblastna uprava je večkrat posredovala na merodajnih mestih zaradi izrabe letnih odmorov. Toda razmere se kljub obljubam niso mnogo izboljšale. Krivda tiči predvsem v pomanjkanju oseba in kreditov. To vprašanje pa je postalo že tako pereče, da se je začelo z njim baviti tudi že dnevno časopisje. Z uspehom je nadalje društvo interveniralo za izboljšanje razmer v tujskih sobah. Za povišanje prejemkov se je v Ljubljani vršil sestanek vseh strokovnih organizacij uslužbenec državnih ustanov. Izdelana je bila tudi spomenica, ki jo je posebna deputacija oddala banu in Trgovski in Obrtni zbornici. Objavljeno je bilo, da bodo težnje in želje upoštevane. Nadalje so bili sestavljeni predlogi za spremembo pravilnika bolniškega fonda. Uprava sodeluje tudi pri akciji glede nove uredbe o humanitarnih fondih. Sestavljena spomenica je bila poslana na merodajna mesta. Zastopniki društva v upravi bolniškega fonda so s uspehom sodelovali pri akciji za gradnjo paviljona na Golniku. Pri raznih volitvah v bolniški fond, nabavljajo zadrugo in v podporno društvo so upravo zastopali tovariški. Ker je morala zaradi novega zakona o združenih likvidirati zadruga »Dom«, je bilo namesto nje ustanovljeno društvo »Dom«, h kateremu so pristopili skoro vsi člani zadruge. Društvo je v tem času kupilo neko zemljišče pri postaji Ratače-Planica. Intervencije društva so bile zelo številne in so bile zvečne uspešne. Uprava se je po svojih zastopnikih udeleževala občnih zborov drugih oblastnih odborov, s katerimi je gojila zelo tesne stike. Mariborski pododbor ljubljanskega oblastnega odbora deluje vzorno in vestno in je z upravo v stalnih stikih. Društvo je med letom priredilo več zelo uspešnih izletov tudi v tujino in imelo tudi en družabni večer, ki je lepo uspel. Med letom je društvo podelilo dve podpori, odobrilo eno posojilo in izplačalo na posmrtninah 10.000 din. Število članstva je naraslo in danes šteje 442 članov. Odnosi z drugimi strokovnimi organizacijami so bili lojalni. Tajnik je zaključil svoje poročilo s pripombo, da odbor morda ni imel tolikih uspehov kakor so si člani želeli, da pa za to krivda ne zadene uprave. V bodoče pa je pričakoval izboljšanja.

Po poročilu blaginjskega inž. arh. Blatnjaka je bilo razvidno povoljno stanje tako društvene blaginje kakor tudi stanje raznih fondov, je bila na predlog g. Vladimirja Tomica, ki je podal poročilo nadzornika odbora, soglasno izglasovana razrešnica celemu odboru. Med posameznimi poročili so bile zelo živahne debate, posebno v zvezi s predlogom o ustanovitvi posebnega gradbenega odseka, ki ga je stavila uprava. Zborovalci so po izčrpi debati sklenili ustanovitev tega odseka, katerega naloga bo izdelati podrobne načrte za gradnjo doma železniških uradnikov, pa izdelava pravilnika, po katerem naj ta odsek posluje.

Sledile so volitve nove uprave. Soglasno je bila izvoljena predložena lista s predsednikom dr. Matijo Campo na čelu. Za I. podpredsednika je bil izvoljen Bruno Parma, za II. podpredsednika pa ing. Anton Ozvald. Nadalje so bili izvoljeni za odbornike ing. Franc Jagodič, Franc Lužar, Janko Klasič, Janez Košir, France Lipovšek, Hugo Mešiček, Ferdo Hladnik, Franc Sedej in Stanko Čretnik. Za njih namestnike Valentin Benedičič, Franc Kesler, Avguštin Mehle, Maks Zurlini in Ivan Kastelic. V nadzorni odbor Ivan Turk, Rudolf Mejak in Josip Zidaršič, za njih namestnike pa dr. Alojz Rustja in Miro Kopitar.

Na kraju so bile na dnevnem redu še